

Motordilla

Mikkjel Fønhus

Pinsenatten hadde jeg slikt slag aa bestille. Da laa jeg og lydde paa at biler og motorcykler for i raseri gjennom Valdres. De begyndte spektakkelet ved ellevetiden, holdt op en stund mellom ett og to. Men ved tretiden var det værst. Jeg hadde lommeklokken haengende efter en spiker paa væggen, rett under Brudefærden i Hardanger. Klokken knippet hele tiden, og viserne flyttet sig. Jeg aapnet øinene nu og da; derfor vet jeg saa præsis naar spetakkelet var værst.

Røyksignaler

Medlemside for Norsk Indian Klubb

Jeg ligger og venter, paa motorduren. Nu er det stilt. Elven sjoer, og hunden nede paa gulvet sover med tunge aandedrag som et menneske. Kommer ikke den næste snart... Jo, der har vi'n. Først merker jeg det som naar en symaskin durer paa et bord, inde i et andet værelse. Endnu er bilen eller motorcykkelen langt unda. Men den blir snart høiere i maalet. Durren blir til surr, til en spædere, iltre tone.

Lyden jager nærmere med nervøs hast, og saa har jeg den like utenfor huset. Det er hvin fra et rasende dyr som glæfser store beter av landeveiene i Sør-Aurdal. Hui-i-i sier det, vanvittig av graadighet. Og saa spakner lyden igjen, gaar over til matte lydpunkter, mattere og mattere. Jeg indbilder mig aa høre dem længe efter de er borte... Det var en motorcykkel.

Fem minutter efter kommer en bil. Den gaar roligere, mer behersket, prøver aa skjule hissigheten. Den brøler ikke saa. Den hører til en høiere klasse, der det er udannet aa

visе sin ophissede sindstilstand. Men jeg mærker likevel lidenskapen i maalet og jeg anslaar farten til seksti-sytti kilometer. .. Klokken er halv tre. Nu durrer og surrer det i alt i ett. Jeg har følelsen av at alverdens bilister og motorcyklister er paa tur gjennom dalen. Men jeg forstaar dem saa godt. Ute er det lyse natten, en nat som ingen nat er. Det er ikke kaldt, bare svalt. Og fuglene synger. - Men alle disse som nu i morgentimene jager

” Du blir urolig, rastløs. Lukten av bensin synes dig liflig som parfyme ”.

nordover langs elv og under berg, de lider, eller, har lidt av en sykdom som heter motordilla. Har du prøvd den?

Sykdommen kommer braatt og suventet som Den spanske. Du blir urolig, rastløs. Lukten av bensin synes dig liflig som parfyme. Surren fra en motorcykkel virker pirrende paa hele nerveinstrumentet i dig... Dette er de første symptomer.

Saa tar motordilla til aa regjere i hele

din krop, og da maa du ha medicin. Medicinen er ikke aa faa paa noget apotek, men hos Sontum, Sørensen og Balchen, eller andre medicinmænd. Prisen har ikke noget aa bety længer. Du maa ha. Saa kjøper du, og saa stiger febereren endda høiere i dig. Du staar jevnside med en av disse skapninger som heter motorcykler, den mest elskede, den mest forbandede skapning solen kan skinne paa - næst kvinden.

Du sparker motoren igang, du setter dig paa, og der eksisterer ikke mer avstander for dig. Milene synker i knæ for den snerrende djævelen, du sitter på ryggen av, og selv synes du at livet har faatt en hittil uanet værdi. Du hører musikken av maskinen; aldrig hørtedu saa fin musik. Du skruer gassen paa, du suger kilometerne i dig, graadig, umættelig. Lov og folkeskik betyr ikke længer noget; hester, kuer, folk, samme hvordan det gaar, bare du faar øke farten...

Svingene klarer du snaut nok, sligger flat over paa venstre hjulspor, der andre skal kjøre for

ikke aa kollidere med dig. Du vet at møter du nogen, saa kjører du lukt ind i en anden tilværelse, uten anledning til aa faa kjøpt returbillet. Men det gir du pokker i. Svingene bare øker feberen i dig; du længter ut av dem for aa kunne slaa gassen paa igjen — og saa gaar den videre, den vilde jagt.

Men med ett er det som et liv slukner under dig. Musiken fra motoren tystner. Den tunge maskinen triller et stykke, saa staa den.

En halv time arbeider du intenst og lidenskapelig. Du pusser

”Du vet at møter du nogen, saa kjører du lukt ind i en anden tilværelse, uten anledning til aa faa kjøpt returbillet...”

din gamle, beskedne traacykkel. Stakkar, den staa der i skjulet, miskjendt upaaaktet! Hadde du aldrig befattet dig med denne røde idioten, dette «Indian»-skrammelet fra en juksefabrik i Amerika, denne graabrune pøbelen av en «Excelsior», eller dette tunge, plumpete misfosteret av en «Harley-Davidson»!

sin liflige, enstonige sang. Din sjel fylles av solen, dine lunger av den svale gusten fra skog og fjord. Du velsigner «Indians», «Excelsiors» eller «Harley-Davidson»'s opfindere. Du velsigner deres efter-kommere, dem i tredje og dem i fjerde ledd...

Og tilslutt ligger du bortmed

tændpluggene i kjærlighet. Du dægger for magneten. Du arbeider en time og to timer. Folk kommer til dig og sier deltakende ord.

Motorcykkelen, den fyrige, livsfriske skapningen er avgaatt ved døden... Og tilslutt er begeistringens dryppet av dig, og du bander, selv om du aldrig har bandet før. Du bander hele fortrædeligheten over på kolde kloder i verdensrummet, og du tenker med ømhet paa

Og du triller elendigheten in paa en fremmed gaard, for aa la den staa. Tilfeldigvis ser du paa bensintanken. Den er tom. Er du en mand med selvbeherskelse, tænder du pipa, tier stille, sier bare farvel og stikker bort til en landhandler efter bensen. —

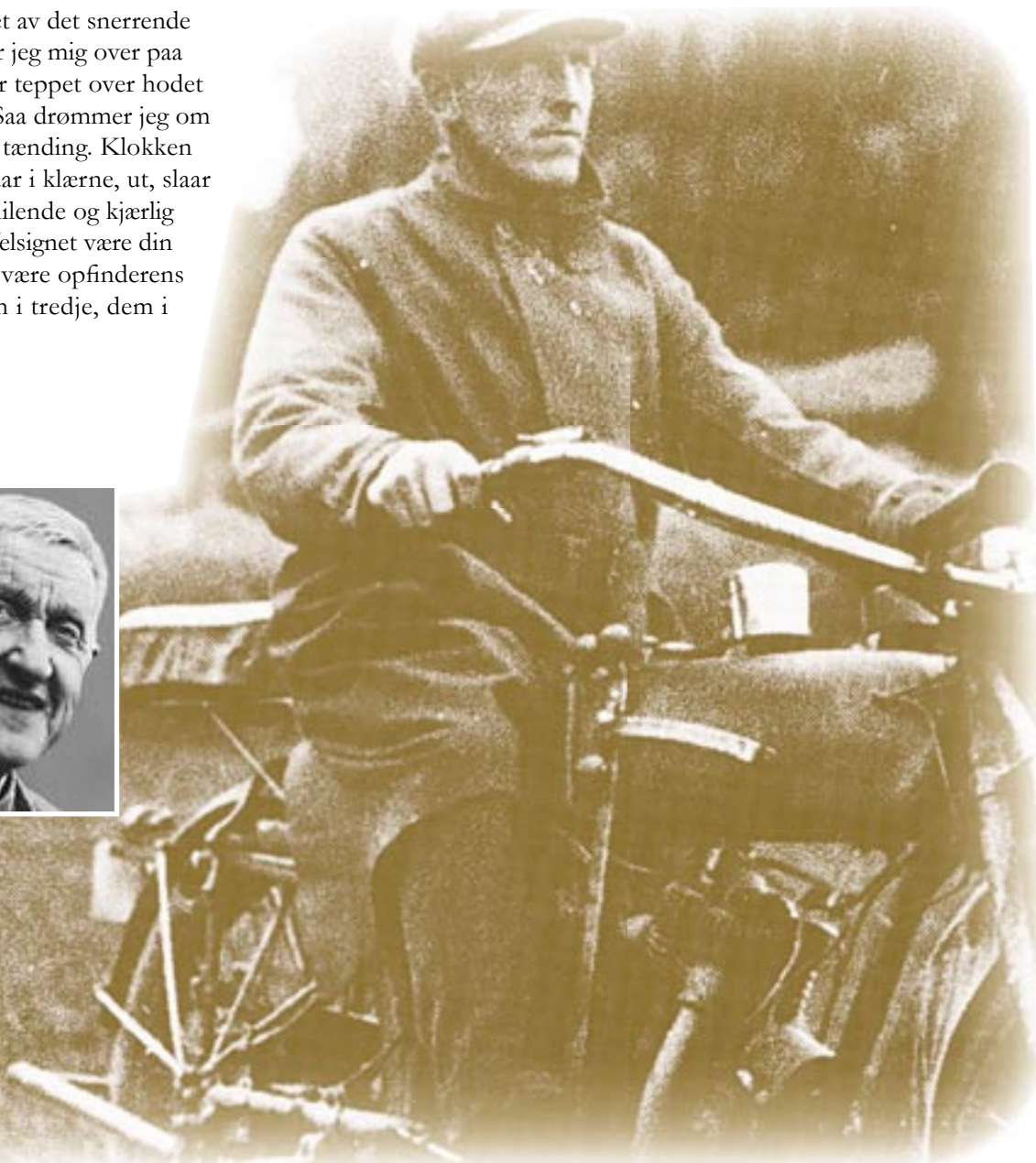
I igjen gaar jagten efter telefonstolper og fjerne aasrygger. I igjen synger motoren under dig,

en skigard, halvt sanseløs efter luftfarten. Paa veikanten ligger cykkelen, og motoren illskriker. Du er forundret over at du lever, og at du kan gaa bort og slaa tændingen av. Saa ser du paa flængen i buksen, paa hjulsporet som lurte dig, paa skigarden, på solen... Men nu har du saa smaa begynt aa lære kjøre.

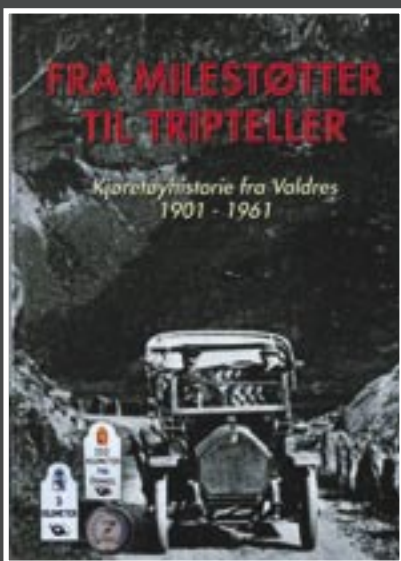
Klokken er blitt halv fire. Spektakkelet er slutt. Etsteds i Aurdal eller Slidre reiser folk sig av

pinsesøvnen, vækket av det snerrende tog. Men selv legger jeg mig over paa andre siden, trækker teppet over hodet og faar det mørkt. Saa drømmer jeg om gear, om høi og lav tænding. Klokken otte vaakner jeg, gaar i klærne, ut, slaar døren op og ser smilende og kjærlig paa min «Indian». Velsignet være din opfinder! Velsignet være opfinderens efterkommere, dem i tredje, dem i fjerde ledd.

Mikkjel Fønhus

Om "Motordilla":

"Motordilla" er en historie Mikkjel Fønhus skrev i begynnelsen av forrige århundre, i en periode hvor han var veldig opptatt av de nye motorkjøretøy, og i særdeleshet motorsykler. Det ironiske var at Fønhus skulle bli kjent som Norges naturdikter, en som skrev om dyr, skog og natur. Vi har valgt å beholde den gamle språkdrakten fordi dette kler historien godt. Som dere ser er det ingen vesentlig forskjell på Indianførere dengang og nå; det er de samme evige problemstillingene. Og det er nettopp dette som gjør historien så morsom.

Vi fikk tillatelse av Valdres Veteranvogners Venner til å gjengi denne historien, fra deres bok "Fra milestøtter til tripteller". Boken omhandler kjøretøyhistorien i Valdres fra 1901 til 1961. En takk til Kai Svensson, Ole Birger Gjevre og Audun Bratrud.